

Locatie Tuinstraat, Benningbroek, gemeente Medemblik

Adviesnummer: 223

Opsteller: drs. C.M. Soonius, regio archeoloog West-Friesland

Datum: 15-08-2011

Op verzoek van mevr. H. Bas (gemeente Medemblik) heeft Archeologie West-Friesland gekeken naar het archeologische aspect m.b.t. de locatie Tuinstraat waarvoor een bestemmingsplan wordt vervaardigd door Buro Vijn.

Aangezien er nog geen nota archeologiebeleid is vastgesteld met een bijbehorende beleidsadvieskaart waarop vrijstellingen voor archeologisch onderzoek staan aangegeven is er een archeologische Quicksan uitgevoerd.

Archeologische Quicksan

Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Het betreft de voorgenomen nieuwbouw van vijf woningen op de kadastrale percelen 488 en 544. Op perceel 544 zijn ook waterpartijen gepland (zie bijlage Buro Vijn: code 09-99-177). Tussen Tuinstraat 6 en 8 wordt een toegangsweg gerealiseerd.

Op perceel 488 is momenteel een bedrijf gevestigd, een deel van het perceel is verhard en het achterdeel van het perceel is in gebruik als tuin/grasland. De bestaande bebouwing wordt gesloopt. Perceel 544 is in gebruik als weiland. Volgens de gegevens van de gemeente zijn de percelen in het verleden de percelen deels al aangevuld met grond en voor de uitvoering van het plan zullen de gronden nog verder worden aangevuld, nu de Tuinstraat hoger ligt.

Archeologische en aardkundige waarden en verwachtingen in (de directe omgeving van) het plangebied.

Op de IKAW heeft het plangebied een middelhoge trefkans. Op de archeologische verwachtingskaart van West-Friesland Midden heeft het plangebied een middelhoge en lage verwachting voor resp. het Laat Neolithicum en de Bronstijd. Voor de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd geldt een lage verwachting voor huisplaatsen. De bewoning vanaf de Late Middeleeuwen vond plaats langs de dr. De Vriesstraat (het bewoningslint van Benningbroek). Op de kadastrale minuut van 1811-1832 komt in het plangebied geen bewoning voor. Op de 17^e eeuwse kaart van Johannes Dou staat geen bebouwing aangegeven in het plangebied.

Juist ten noorden van het plangebied is een archeologische vindplaats geregistreerd. Het betreft enkele fragmenten roodbakkerd aardewerk (waarnemingsnummer 104879) die zijn gevonden tijdens de archeologisch onderzoek in het kader van de ruilverkaveling de Gouw (Manning & van der Gaauw, 1987).

Ten oosten van het plangebied ligt het aardkundig monument Benningbroek West. Hier zijn getij-inversiekreekruggen en getijdewelvingen te zien. De inversiekreekruggen waren zo'n 3800 tot 3300 jaar geleden zandige kreken. De kreken maakten deel uit van het kreekruggensysteem van

Spanbroek-Schellinkhout. Door reliëfinversie zijn de zandige kreken hoger komen te liggen dan het omringende ingeklonken kleigebied. Getij-inversieruggen en welvingen komen veel voor in West-Friesland. De zichtbaarheid van de welvingen en inversieruggen is nog redelijk tot goed. In het plangebied zijn, als gevolg van de ophoging van een deel van het gebied geen geulruggen zichtbaar.

Historisch-geografische en historisch-bouwkundige waarden (Bron: CHW Noord-Holland).

De Tuinstraat is een zogenaamde zijkade en is van historisch-geografische waarde (CHW-code WFR259G). Deze zijkaden geven de grenzen aan van de ontginningsblokken aan en moesten tijdens de ontginning het land beschermen tegen de toestroom van water uit de omliggende woeste gronden. De kade is herkenbaar in het wegenpatroon. Dergelijke kaden zijn niet zeldzaam.

De dr. de Vriesstraat is zowel historisch-bouwkundig als historisch-geografisch van hoge waarde (CHW-codes resp. WFR111B/WFR186G). De binnenwaterkerende kade fungeerde als bewoningslint en waarlangs gespreide bewoning aanwezig is en een vaarsloot. De binnenwaterkerende functie is veelal verloren gegaan. Op de kadastrale minuut zijn de huispercelen met soms brede erfsloten goed te zien. Het plangebied bevindt zich juist ten noorden van de huispercelen.

Het plangebied bevindt zich in een gebied met regelmatige strokenverkaveling en is van zeer hoge historisch-geografische waarde (CHW-code WFR323G). Deze zijn zeer kenmerkend voor delen van West-Friesland. De samenhang met de bewonings- en ontginningsas, en afwateringskanalen en de dijken is waardevol. Ook is nog een aantal binnendijken en achterkaden herkenbaar, waardoor de verschillende oorspronkelijke ontginningsblokken nog herkenbaar zijn.

Conclusie

Op basis van de aanwezige (recente) bebouwing, de lage archeologische verwachting en de (relatief) geringe omvang van de grondroerende ingrepen is een archeologisch onderzoek in het kader van de AMZ-cyclus niet vereist.

Wij verzoeken in het bestemmingsplan (of de omgevingsvergunning) op te laten nemen dat de ontwikkelaar een week voorafgaande aan het graven van de waterpartijen en de sloop van de huidige bebouwing Archeologie West-Friesland hiervan in kennis stelt. Tijdens het graven van de waterpartijen en na de sloop van het huidige pand zal het terrein worden bezocht door een archeoloog/vrijwilliger van Archeologie West-Friesland om waarnemingen te doen en het perceel met behulp van een metaaldetector te onderzoeken. Hieraan zijn geen extra kosten aan verbonden.

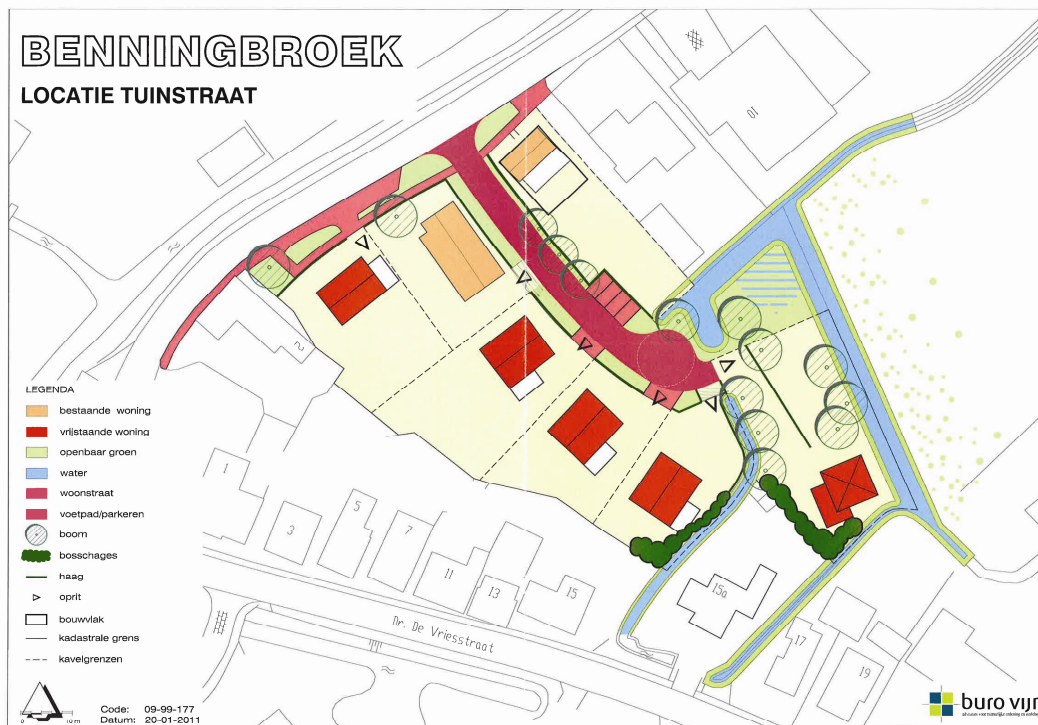
Indien tijdens de uitvoer van de grondwerkzaamheden onverwachte vondsten worden gedaan, dienen deze (conform Monumentenwet 1988) onverwijld te worden gemeld bij Archeologie West-Friesland (06-25272867). Een archeoloog van Archeologie West-Friesland kan dan de noodzakelijke waarnemingen doen. Een dergelijke toevalsvondst zal geen consequenties hebben voor tijd of geld in het project en zal de werkzaamheden niet onnodig belemmeren.

Bronnen:

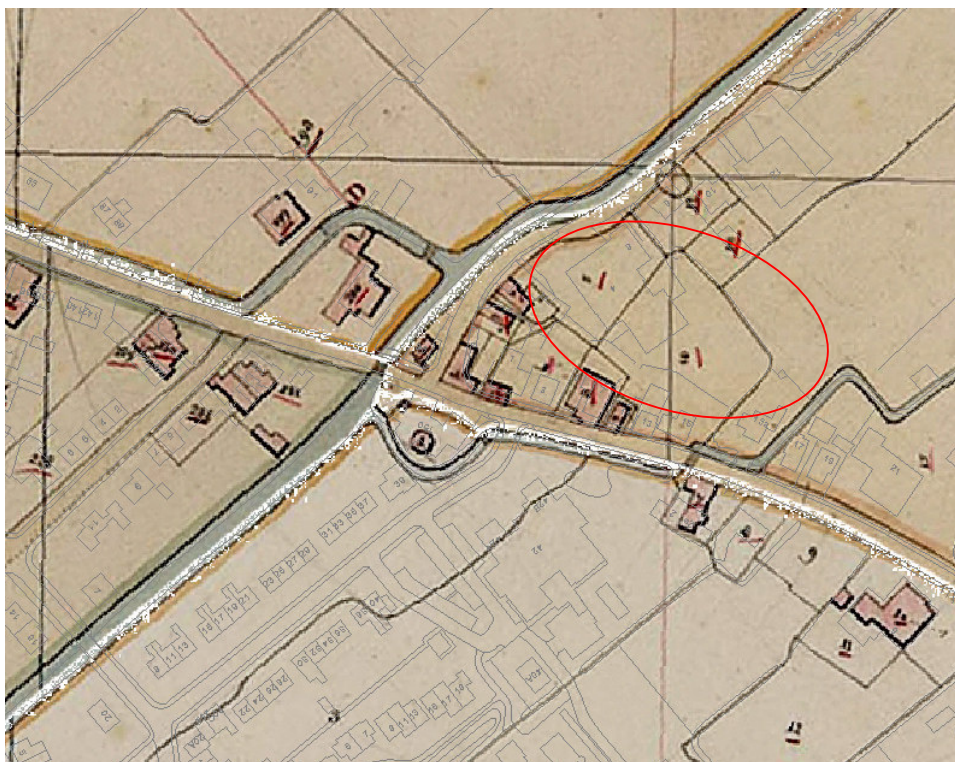
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier/Westfries Archief. Noorderkwartier perfect gemeten. Kaarten van Noorderkwartier en West-Friesland in de 17 eeuw (cd-rom)

Minuutplan, 1811-1832. Gemeente Sijbecarspel, sectie C, genaamd Benningbroek Noord Zijde, eerste blad (watwaswaar.nl)

Provincie Noord-Holland, 2010. Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Ontwikkelen met ruimte en kwaliteit. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Inrichtingsschets locatie Tuinstraat

Uitsnede uit kadastrale minuut geplot op huidige topografie: het plangebied Tuinstraat (rode cirkel) is onbebouwd.

Globale ligging plangebied (rode cirkel) op een uitsnede van de Cultuurhistorische waardenkaart van Noord-Holland. De CHW-codes worden in de tekst behandeld.